

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/31/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116220857
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8116220857.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a sudkýň JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Monika Juskovej v spore žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Karadžičova 8, 821 08 Bratislava proti žalovanej: Z. I., T.. XX.X.XXXX, U. H. S. T.Á. D. XXX, XXX XX S. T. D., o zaplatenie 954,70 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 19Csp/113/2016-38 zo dňa 02.10.2017 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie a vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:

„I. Žalobu z a m i e t a .

II. Nárok žalovanej na náhradu trov konania voči žalobcovi n e p r i z n á v a .“

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 52, § 39, § 103 § 107 ods. 1 a 2, § 451 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 7 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

V odôvodnení uviedol, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 13.10.2016 domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 954,70 eura s 5,5 % úrokom z omeškania ročne od 4.11.2013 do zaplatenia z titulu uzavretej zmluvy o pôžičke č. 20439645 zo dňa 1.6.2013, na základe ktorej poskytol žalovanej celkovú sumu pôžičky vo výške 1.006,95 eura.

Právny predchodca žalobcu je vedený v Obchodnom registri Okresného súdu Prešov v oddieli Sa, vložka 10315/P v predmete činnosti o.i. poskytovanie úverov.

Žalovaná je fyzická osoba - spotrebiteľka.

Dňa 1.6.2013 uzavrel právny predchodca žalobcu so žalovanou na formulárovom tlačive QUATRO Zmluvu o pôžičke č. 20439645 s týmito údajmi uvedenými v časti zmluvy Predmet financovania pôžičky:

Tovar: čierna technika - televízor ue40es7000.; kúpna cena: 959 eur; počet splátok: 15; akontácia 10 % - 95,90 eura, splátka 67,13 eura, celková čiastka: 1.006,95 eura, pôžička: 863,10 eura, RPMN: 26,70 %; ročná úroková sadzba: 27,70 %, priemerná hodnota RPMN: 48,52 %, celkové náklady spotrebiteľa 143,85 eura, termín konečnej splátky: 9/2014, spôsob úhrady poštovou poukážkou.

Podľa formulárovej zmluvy žalovaná bola v čase uzavretia zmluvy starobnou dôchodkyňou s čistým mesačným príjmom 270 eur.

Listom zo dňa 26.10.2013 vyzval právny predchodca žalobcu žalovanú v Predžalobnej upomienke k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo a celkovú istinu vo výške 1.027,08 eura najneskôr do 3 dní od doručenia tejto upomienky. List bol žalovanej doručený 31.10.2013.

Podľa prehľadu splátok a úhrad pripojeného k žalobe, žalovaná uhradila akontáciu vo výške 95,90 eura. Podľa potvrdenia o výške priemerných úrokových mier z úverov - nové obchody spotrebiteľské a ostatné úvery - domácnosti zverejneného na internetovej stránke www. nbs.sk bola v júni 2013 úroková sadzba u úverov od 1 - 5 rokov 11,06 %.

V danom prípade súd zistil, že žalobca vo formulárovej zmluve uviedol ročnú úrokovú sadzbu 26,70 %, pričom podľa štatistických údajov Národnej banky Slovenska v júni 2013 bola priemerná úroková sadzba u spotrebiteľských úverov od 1 - 5 rokov 11,06 %. Je evidentné, že sa jedná o viac ako dvojnásobné prekročenie priemernej úrokovej sadzby, a preto tento úver je potrebné považovať za právny úkon v rozpore s dobrými mravmi. Nemožno v danom prípade prihladať k tomu, že by iba čiastočne bol preto právny úkon neplatný. Rozpor s dobrými mravmi v dôsledku úžerného úroku spôsobuje absolútnu neplatnosť celej dohody o úroku. Je to sankcia za to, že žalobca ako dodávateľ do zmluvného vzťahu zakomponoval zjavne úžerný a neprimerane vysoký úrok.

Keďže teda je tento úver úžerný a v rozpore s dobrými mravmi, zmluva je neplatná a prichádza do úvahy iba vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka, ktoré spočíva v rozdieli medzi poskytnutou sumou, čo predstavuje celkovú sumu pôžičky, keďže jedna splátka predstavovala 67,13 eura a 15 splátok by predstavovalo sumu 1.006,95 eura a sumou zaplattenou, pričom zaplattená nebola žiadna čiastka.

Keďže zmluva je v celom rozsahu neplatná pre úžerný úrok, bezdôvodné obohatenie žalovanému vzniklo dňom poskytnutia pôžičky t.j. 1.6.2013, pričom teda uplynula podľa § 107 ods. 1,2 ako subjektívna, tak aj objektívna lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže subjektívna lehota uplynula 1.6.2015 a objektívna 1.6.2016.

Žalovaná neuhradila žiadnu splátku. Pokiaľ by ani nebola zmluva vyhlásená za absolútne neplatnú pre úžerný úrok, predčasná splatnosť úveru bola podľa listu zo dňa 26.10.2013 vyhlásená podľa prehľadu splátok pre nezaplattenie splátky splatnej 20.7.2013. Vtedy sa stal splatným celý dlh.

Keďže do 3 rokov od 20.7.2013 žaloba podaná nebola, došlo by k premlčaniu tohto dlhu aj v trojročnej premlčacej lehote.

žalobca závažným spôsobom porušil ustanovenie § 7 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy a mal by teda znášať následky s tým spojené podľa § 11 ods. 2 tohto zákona.

Žalobca mal s odbornou starostlivosťou posúdiť pomery spotrebiteľa, pričom súd považuje tú skutočnosť, že starobnej dôchodkyni s čistým mesačným príjmom 270 eur bola požičaná suma na televízor v hodnote 1.000 eur, čo znamená tovar veľmi luxusnej kvality, pretože v tomto čase televízory na trhu sa už kvalitné pohybovali v rozmedzí okolo 300 eur, za hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Pokiaľ žalobca starobnej dôchodkyni s takýmto príjmom požičal na takýto luxusný televízor, nemohol ani očakávať, že bude schopná platiť za tento televízor splátku, ktorá predstavuje skoro 1/5 jej čistého mesačného príjmu.

Keďže teda v takom prípade by bol úver prehlásený za bezúročný a bez poplatkový, prichádzalo by do úvahy len zaplattenie sumy 1.006,95 eura ako sumy pôžičky, pričom by rovnako došlo k premlčaniu tohto záväzku pred podaním žaloby v trojročnej premlčacej lehote.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení § 255 a § 262 CSP.

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že zaviazá žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 954,70 Eur, úrok z omeškania vo výške 5,50 % ročne zo sumy 954,710 Eur od 04.11.2013 do zaplattenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Namietal, že výška dojedanej odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru v úrovej zmluve 26,70 % neprevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, nepresahuje 2 násobok váženého priemeru priemerných hodnôt RPMN za všetky typy spotrebiteľských úverov zverejneného MFSR za 1. Štvrtrok 2013. Pre prípad, ak by aj výška úrokov bola v zmluve dojednaná neplatne, pri výklade právnych úkonov a ich posudzovaní z pohľadu nárokov na nich platnosť je nevyhnutné brať zreteľ na ústavný príkaz preferencie výkladu v prospech platnosti právneho úkonu. Neexistuje zákonný dôvod pre označenie dotknutej úrovej zmluvy ako celku za absolútne neplatný právny úkon. Zákon č. 129/2010 Z.z. sankcionuje prípadnú absenciu náležitosti podľa § 9 ods. 2 bezúročnosťou, nie neplatnosťou. V dôsledku nesprávneho posúdenia absolútnej neplatnosti úveru je nesprávne aj nastolenie režimu bezdôvodného obohatenia a tým aj nesprávna aplikácia 2 ročnej subjektívnej premlčacej doby. Žalovaného listom zo dňa 26.10.2013 žalobca vyzval na plnenie v lehote do 03.11.2013, žaloba bola podaná dňa 13.10.2016, t.j. pred uplynutím 3 ročnej premlčacej doby.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s

konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky implikované aj v čl. 46 ods. 1 ústavy. Odôvodnenie rozhodnutia je tou časťou, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Zákon stanovuje zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP) tak, aby z neho bola zrejma jeho opodstatnenosť, zákonnosť, spravodlivosť. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní opravných prostriedkov. Je nevyhnutné, aby text odôvodnenia nebol len popisný a formálny, ale aby naopak obsahoval jasné a logické argumenty, ktoré sú konzistentné a navzájom si neodporujú.

Súd prvej inštancie v rozhodnutí dospel k záveru, že zmluva o úvere je neplatná, preto medzi jej účastníkmi nastal režim bezdôvodného obohatenia. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 17Co/107/2016, pričom odvolací súd na záveroch prezentovaných vo svojom skoršom rozhodnutí zotrváva. Z citovaného rozhodnutia vyplýva, že rozpor dojednania o úroku s dobrými mravmi spôsobuje neplatnosť tohto dojednania o úroku, výšku úžerného úroku nie je možné moderovať. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie však nemožno zistiť, prečo súd prvej inštancie dospel k záveru, že rozpor dojednanej úrokovej sadzby s dobrými mravmi má vplyv na platnosť právneho úkonu - zmluvy ako celku. Vyhodnotenie zmluvy z hľadiska jej neplatnosti má následne význam pri skúmaní premlčania, keďže právna úprava premlčania nároku zo zmluvy a nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je totožná.

Súd prvej inštancie v odôvodnení tiež uviedol, že aj za stavu, ak by zmluva nebola neplatná, nárok uplatnený žalobcom je premlčaný, keďže predčasná splatnosť bola vyhlásená kvôli splátke splatnej 20.07.2013 a žaloba bola podaná 13.10.2016, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby s poukazom na ust. § 103 Občianskeho zákonníka. K tomuto odvolací súd uvádza, že v liste právneho predchodcu žalobcu zo dňa 26.10.2013 (č.l. 6) nie je konkretizovaná splátka, pre ktorú právny predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu dlhu za predčasne splatný, pričom z prehľadu splátok a úhrad (č.l. 8) vyplýva, že pred vyhlásením predčasnej splatnosti dlhu právny predchodca žalobcu evidoval tri neuhradené splátky, a to splátku splatnú dňa 20.07.2013, 20.08.2013 a 20.09.2013. Súd prvej inštancie neuviedol, akými právnymi úvahami sa riadil a z akej právnej normy vychádzal, keď dospel k záveru, že počiatok plynutia premlčacej doby sa viaže práve na splátku splatnú dňa 20.07.2013.

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil, čo je v rozpore so zásadami spravodlivého súdneho procesu (čl. 46 Ústavy SR, čl. 45 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv). Tým odňal stranám sporu právo konať pred súdom a zaťažil svoje rozhodnutie vadou, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby vo vyššie naznačených intenciách, pričom súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám stanoveným v ust. § 220 ods. 2 CSP s tým, že sa vyrovná aj s odvolacími námietkami. V novom rozhodnutí rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

5. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.